

DZIECKO I PRACA DOMOWA

[PORADNIK DLA RODZICÓW]

Praca domowa stwarza rodzicom możliwość zaangażowania się w proces kształcenia i wychowania swoich pociech. Zainteresowanie rodziców może wywołać u dzieci iskrę entuzjazmu a tym samym pomóc im w nauce najważniejszej ze wszystkich lekcji - uczenie może być zabawne a także warte wysiłku.

DLACZEGO NAUCZYCIELE ZADAJĄ PRACĘ DOMOWĄ?

- A** Dzięki odrabianiu prac domowych dziecko może:
- Powtórzyć i utrwalić wiedzę zdobytą w czasie zajęć lekcyjnych.
 - Sprawdzić posiadane wiadomości.
 - Pogłębić wiedzę na dany temat.
 - Nauczyć się korzystania z różnych źródeł, np.: biblioteka, Internet, słowniki, encyklopedie, itp.
 - Pracować samodzielnie i we własnym tempie.
 - Przygotować się do następnych lekcji.
- B** Praca domowa może także rozwinąć w dziecku dobre zwyczaje i nawyki, np.:
- Uczy dziecko pracować w niezależny sposób.
 - Uczy samodyscypliny i odpowiedzialności.
 - Rozwija w dziecku pozytywny stosunek do nauki.

CZY PRACA DOMOWA POMAGA DZIECIOM W UCZENIU?

Praca domowa pomaga, jeżeli zadania są przemyślane, poprawne i ukończone a następnie oddane przez nauczyciela z towarzyszącym komentarzem ustnym lub pisemnym. Zadanie powinno mieć określony cel, jasne instrukcje dopasowane do poziomu zdolności dzieci i zaprojektowane w taki sposób, aby dostarczało wiedzę i rozwijało zdolności.

We wczesnym okresie szkolnym praca domowa pomaga dzieciom w rozwijaniu nawyków i zwyczajów o których wspomniano wcześniej. Od czwartej klasy, niewielkie ilości zadań domowych stopniowo zwiększają się każdego roku. Zabieg ten ma na celu poprawę osiągnięć szkolnych - stwierdzono, że uczniowie, którzy wykonują więcej prac domowych osiągają lepsze wyniki w standaryzowanych testach i otrzymują lepsze oceny.

DZIECKO I PRACA DOMOWA – JAK MOŻESZ POMÓC?

I USTAL PORĘ ODRABIANIA PRACY DOMOWEJ

Pora ta powinna być uzależniona między innymi od wieku dziecka i jego indywidualnych potrzeb. Na przykład, niektóre dzieci lepiej pracują po południu, po godzinie zabawy, a inne są bardziej wydajne dopiero wieczorem – należy jednak pamiętać, że późny wieczór rzadko jest dobrą porą na odrabianie prac domowych.

Zajęcia pozaszkolne mogą wymagać pewnej elastyczności przy ustalaniu planu dnia dziecka. W niektóre dni może ono uczyć się po lekcjach a w inne dopiero wieczorem. Jeżeli jednak brakuje czasu na odrobienie zadanych prac, wówczas będzie musiało zrezygnować z niektórych zajęć, ponieważ praca domowa powinna być najważniejsza.

W niektórych rodzinach, dzieci muszą poświęcać pracy domowej określoną ilość czasu – długość tego czasu zależy od wieku dziecka. Na przykład, jeżeli dziecko wie, że musi spędzić godzinę na odrabianiu zadania domowego, czytając czy ucząc się, prawdopodobnie nie będzie się śpieszyło po to, żeby oglądać telewizję czy pobawić się. Wymagana ilość czasu zniechęci je także do „zapominania” o zadaniu i pomoże mu w dostosowaniu się do planu.

II WYBIERZ MIEJSCE PRACY

Miejsce to powinno być dobrze oświetlone i spokojne. Może to być biurko w pokoju, ale dla wielu dzieci równie dobry będzie stół w kuchni.

III USUŃ WSZYSTKO CO ROZPRASZA UWAGĘ DZIECKA

Wyłącz telewizor i nie pozwól na słuchanie głośnej muzyki. Jeśli mieszkasz w małym mieszkaniu, zorganizuj ciche zajęcia dla pozostałych członków rodziny.

IV ZAOPATRZ DZIECKO W POTRZEBNE PRZYBORY I NARZĘDZIA

Zgromadź w jednym miejscu ołówki, pióra, gumki, podręczniki, zeszyty itp. – dziecko nie powinno tracić czasu na szukanie potrzebnych przyborów czy narzędzi.

V DAWAJ DOBRY PRZYKŁAD

Jest bardziej prawdopodobne, że dziecko będzie odrabiało prace domowe, jeżeli zobaczy, że czytasz, piszesz i wykonujesz czynności, które wymagają pracy umysłowej i wysiłku z twojej strony. Rozmawiaj z dzieckiem o tym co czytasz lub piszesz, nawet jeśli będzie to coś tak prostego jak lista zakupów. Zachęcaj je do zajęć, które wspomagają uczenie, np.: czytanie, gry edukacyjne, spacer, wycieczki do ZOO lub muzeum i prace, które uczą odpowiedzialności [np.: opieka nad psem].

VI OKAZUJ ZAINTERESOWANIE

Poświęcaj czas swojemu dziecku – zabieraj go do biblioteki aby sprawdzić materiały potrzebne do zadania domowego, czytaj z nim tak często jak to tylko możliwe, rozmawiaj z nim o szkole i zajęciach lekcyjnych. Zapytaj dziecko o czym było mówione podczas lekcji, a jeśli nie ma zbyt wiele do powiedzenia, poproś je, aby przeczytało napisaną przez siebie historyjkę, lub przedyskutuj rezultaty eksperymentu.

Innym sposobem okazywania zainteresowania jest twój udział w zajęciach szkolnych, np.: w wywiadówkach, przedstawieniach, zawodach sportowych itp.

VII KONTROLUJ PRACE DOMOWE

Dzieci częściej kończą z powodzeniem zadanie, jeżeli rodzice kontrolują ich pracę. Intensywność i rodzaj kontroli zależy od wieku dziecka, stopnia jego samodzielności i od tego, jak dobrze radzi sobie w szkole. Jeżeli dziecko napotyka na trudności, wówczas powinna mieć miejsce stała kontrola i to bez względu na jego wiek.

VIII BĄDŹ W POBLIŻU

Podczas odrabiania lekcji, uczniowie szkoły podstawowej często lubią czuć w pobliżu obecność osoby dorosłej [na wypadek ewentualnych trudności]. Starsze dzieci mogą rozpocząć zadanie zanim wrócisz z pracy – nie zaszkodzi zadzwonić do domu i przypomnieć im o tym.

IX SPRAWDŹ UKOŃCZONĄ PRACĘ DOMOWĄ

Zawsze warto sprawdzić, czy dziecko odrobiło lekcje. Po oddaniu pracy domowej przez nauczyciela, przeczytaj jego ewentualne komentarze i sprawdź prawidłowość wykonanego zadania.

X WYRABIAJ W DZIECKU DOBRE NAWYKI

1. Pomóż dziecku w zorganizowaniu czasu niezbędnego do wykonania zadania domowego. Na przykład, jeżeli dziecko ma do napisania pracę z przyrody, którą musi oddać w przeciągu dwóch tygodni, postaraj się omówić z nim poszczególne etapy działania:
 - Wybranie tematu.
 - Zgromadzenie wiadomości.
 - Napisanie planu.
 - Napisanie pracy w zarysie [„na brudno”].
 - Sprawdzenie i wprowadzenie ewentualnych poprawek.
 - Przepisanie „na czysto”.
2. Pomóż dziecku zacząć – na przykład, jeśli musi zgromadzić wiadomości, zachęć je do skorzystania ze zbiorów biblioteki, skorzystania z Internetu, itp.
3. Przygotuj je do określonych zadań w domu. Na przykład, jeśli jest zapowiedziane dyktando, przećwicz z nim pisownię wyrazów z określoną trudnością [podyktuj je, a następnie każ dziecku poprawić błędy].
4. Dopilnuj, aby dziecko nie uczyło się na ostatnią chwilę przed sprawdzianem.

XI ROZMAWIAJ Z DZIECKIEM NA TEMAT PRACY DOMOWEJ

Postaraj się zadawać następujące pytania:

1. Czy rozumiesz co masz zrobić? [poproś dziecko, aby po przeczytaniu instrukcji, powiedziało ją własnymi słowami].
2. Co trzeba zrobić, żeby ukończyć pracę domową? [omów z nim poszczególne etapy pracy].
3. Czy potrzebujesz pomocy w zrozumieniu tego, co masz zrobić?
4. Czy miałeś kiedykolwiek podobne zadanie? [sprawdź, czy dziecko poradziło sobie kiedyś z podobnym problemem i pokieruj nim tak, aby rozwiązało nową trudność w podobny sposób].
5. Czy masz wszystko co jest potrzebne do wykonania pracy domowej? [ołówki, kredki, linijki, itp.]
6. Czy twoje odpowiedzi wydają ci się poprawne i zrozumiałe? Czasami rozwiązania zadań z matematyki czy prace pisemne z języka polskiego nie są logiczne i jasne. W takim przypadku poproś, aby dziecko sprawdziło zadanie i poprawiło błędy.

XII POCHWAŁ

Twoja pochwała i zachęta są niezmiernie ważne dla twojego dziecka. Powinno ono także być informowane, że jego praca nie jest najlepszej jakości. Postaraj się, żeby twoje komentarze były konstruktywne. Zamiast: „Chyba nie zamierzasz oddać tych bazgroł nauczycielowi?” powiedz: „Nauczyciel lepiej zrozumie twoją pracę, jeśli ładniej ją przepisziesz”. A potem pochwal go za ładnie przepisany tekst.

XII WSPÓŁPRACUJ ZE SZKOŁĄ

Czasami powyższe sposoby nie są wystarczające i problemy pojawiają się nadal. Jeżeli zaistnieje taka sytuacja, wówczas zwróć się o pomoc do nauczyciela i pedagoga szkolnego. Powinieneś skontaktować się z nauczycielem i pedagogiem szkolnym jeśli:

- Twoje dziecko odmawia wykonywania pracy domowej pomimo twoich zachęt i okazanej pomocy.
- Nie potrafisz pomóc dziecku w zorganizowaniu pracy.
- Nie jesteś w stanie zapewnić mu potrzebnych materiałów i narzędzi.

- Ani ty, ani dziecko nie rozumiecie celu zadania.
- Instrukcje towarzyszące pracy domowej są niejasne.
- Twoje dziecko nie uczęszczało do szkoły z powodu choroby i musi nadrobić zaległości.

POROZMAWIAJ Z NAUCZYCIELEM

Rozmawiając z nauczycielem, powiedz co myślisz na temat pojawiających się problemów. Przyznaj się także, jeżeli nie wiesz co może być powodem tych trudności. Wspólnie z nauczycielem ustal ewentualne przyczyny odpowiadając na poniższe pytania:

1. Czy praca domowa nie jest zbyt trudna? [może twoje dziecko ma zaległości i potrzebuje pomocy ze strony nauczyciela lub pedagoga].
2. Czy zaległości wynikają z dużej absencji? [pierwszy krok – ustalenie planu nadrobienia braków].
3. Czy twoje dziecko zostało przebadane przez psychologa? Jeśli wykryto jakieś zaburzenia np.: dysgrafię, dysleksję czy ADHD, wymaga ono dodatkowej pomocy a zadania powinny być dostosowane do jego możliwości.

W trakcie rozmowy słuchaj uważnie nauczyciela i nie odchodź zanim nie upewnisz się, że zrozumiałeś to, co zostało powiedziane. Upewnij się także, że nauczyciel zrozumiał co ty miałeś do zakomunikowania. Jeżeli po spotkaniu zorientowałeś się, że czegoś nie zrozumiałeś, lub zapomniałeś o czymś powiedzieć, skontaktuj się z nauczycielem ponownie.

Umów się na kolejne spotkanie aby sprawdzić, czy obrany sposób postępowania działa i czy jest poprawa.

Uwierz, że nauczyciel chce pomóc tobie i twojemu dziecku, nawet jeśli nie zawsze zgadzasz się z jego poglądami czy opinią. Trudno jest bowiem rozwiązywać problemy, jeśli nauczyciel i rodzic traktują się jak wrogowie.

Pamiętaj, że pomoc dziecku w odrabianiu pracy domowej jest okazją zwiększenia jego szans w szkole i w życiu. Pomagając mu, uczysz go dyscypliny i odpowiedzialności, stwarzasz także możliwość lepszej komunikacji pomiędzy tobą, dzieckiem i szkołą.

www.ed.gov/parents/

www.schoolwork.org

www.kidsource.com

www.childdevelopmentinfo.com

www.liveandlearn.com

www.familyeducation.com

www.nea.org/parents/homework.html